

Eksamen 27. April 9-15 på Inspira

Students have to answer ONE of the questions.

1. Give an introduction to social innovation and market/business innovation. What major similarities and differences can be identified between the two types of innovation? Describe how each of these can contribute to as well as constrain sustainability transitions and transformations. Use examples.
2. The Multi-Level-Perspective (MLP) has become influential in framing research on sustainability transitions and transformations. Present and discuss strengths and weaknesses with the MLP. How can questions concerning power be integrated into analyses of transitions based on the MLP? Use examples.
3. Some experts argue that the current COVID-19 pandemic means that "there is no returning to normal" in terms of economic activities, and that transformations are inevitable. Drawing on examples from the course readings, describe how innovations that already exist today can be scaled in order to support economic, social, and environmental sustainability.

Veiledning.

Eksamens settet består av tre brede diskusjonsoppgaver som er valgt fordi det i år er en hjemmeeksamen på 6 timer. Alle hjelpemidler er tillatt. Alle studenter har tilgang til og vil trolig benytte pensumlitteraturen til en begrepsavklaring og presentasjon av sentrale deler av litteraturen/teorien. Det er grunn til å tro at selv med fri tilgang på hjelpemidler vil kvaliteten på presentasjonene avhenge av hvor godt forberedt den enkelte student er. De som har jobbet godt med fag og pensum vil gi bedre besvarelser.

Alle oppgavene har en diskusjonsdel der begreper og litteratur skal anvendes på eksempler og utfordringer knyttet til å endre samfunnet i en bærekraftig retning. Det er forventet at kvaliteten på disse diskusjonene i enda større grad vil være preget av faglig modenhet. Det er ikke mulig å gi gode diskusjoner av slike omfattende spørsmål uten å være godt forberedt til eksamen.

De faglige diskusjonenes grad av modenhet må dermed tillegges stor betydning når sensorene setter karakter. Under pekes det på sentrale elementer for å besvare de enkelte oppgavene.

Oppgave 1

Give an introduction to social innovation and market/business innovation. What major similarities and differences can be identified between the two types of innovation? Describe how each of these can contribute to as well as constrain sustainability transitions and transformations. Use examples.

Markedsbaserte innovasjoner

- Schumpeter og arven fra ham
- Skillet mellom product, prosess, organisatoriske og markeds innovasjoner er helt sentralt
- System perspektiv på innovasjon. Kan også ha med litt om klynger og «local Buzz»
- Embeddeness, tekno-økonomiske paradigmer er blitt gjennomgått
- Sustainable Innovation Systems er veldig relevant

Sosiale innovasjoner:

- Skille mellom sosiale innovasjoner som «friendly liberalism» og kritiske perspektiver. Friendly liberalism er inspirert av management litteratur og markedsbaserte innovasjoner. Kritiske perspektiver legger vekt på gjenoppgagelsen av en sosial økonomi, kollektiv handling, menneskelige behov og realisering av mennesker. Bygger på etikk. Mer avanserte besvarelser kan peke på historiske røtter og en «tredje vei» mellom markedet og den katolske kirken. Kan kobles mot Polanyi. Kooperativer var allerede fra tidlig 1800-tallet resultat av sosiale innovasjoner, bildeling en moderne form.

Likheter-ulikheter

- På forelesning ble det gjort rede for likheter/ulikheter mellom SI og markedsbaserte innovasjoner. Dette ble diskutert med utgangspunkt i viktige aktører, finansiering og organisering. Det er ikke vanntette skott mellom de to formene for innovasjon, soiale innovasjoner kan bli markedsorienterte, f.eks. danske vindmøller.

Oppgave 2

The Multi-Level-Perspective (MLP) has become influential in framing research on sustainability transitions and transformations. Present and discuss strengths and weaknesses with the MLP. How can questions concerning power be integrated into analyses of transitions based on the MLP? Use examples.

- MLP har blitt et mye referert perspektiv i analyser av teknologisk og samfunnsmessig endringer I lys av behovet fro bærekraftige overganger.
- Skillet mellom tre nivåer; nisje, regime og landskap er grunnleggende. Så må det redegjøres for hver av disse nivåene. For eksempel peke på nisjer som kuvøser for radiale innovasjoner og feiling og prøving. Søken etter institusjonalisert støtte til nye løsninger og innovasjoner. Regime som det bestående, dominerende paradigmet med produsenter, forskning, adm/politisk støtte. Landskap som overordnet stabilt som endres langsomt. Politikk, fasttømrede holdninger, dominerende diskurser.

- Kritikken av et manglende aktørperspektiv kom tidlig og var basert på særlig Geels og Schot 2007. MLP ble sagt å være funksjonalistisk. Så har det manglet et geografisk perspektiv og et makt perspektiv.
- Markand, Coenen et.al har diskuterte geografien i MLP. Her spørres det om makt og den sentrale referansen er Avelino, f.eks. 2017. Avelino har lansert POINT, Power in Transitions Framework for å analysere makt og avmakt i forskning på samfunnsmessige overganger (transitions). Maktrelasjonene i MLP må tydeligere fram. Besvarelsene kan gå litt mer inn på definisjoner av makt. Viktig å få fram bidragene fra Avelino og skillet mellom vertikal og horisontal makt. MLP tematiserer vertikal makt og er strukturalistisk. Horisontal makt studerer hvordan aktører knytter seg opp mot ressurser, strukturer og systemer på nye måter. Han skiller mellom makt til å reprodusere det eksisterende og makt til å skape noe nytt. Skille mellom makt til å forsterke det bestående, innovere og transformere. Makt til å transformere kan kobles til makt til å forsterke det bestående for å utvikle regimer. Foreslår nisje-regime som et begrep for å bedre forstå koblingen mellom disse to nivåene.
- Studentene kan bruke eksempler fra pensum (danske vindmøller f.eks), sin seminar oppgave eller andre eksempler.

Oppgave 3

Some experts argue that the current COVID-19 pandemic means that "there is no returning to normal" in terms of economic activities, and that transformations are inevitable. Drawing on examples from the course readings, describe how innovations that already exist today can be scaled in order to support economic, social, and environmental sustainability.

Her kan studentene knytte kurset opp mot den dagsaktuelle situasjonen rundt COVID-19. Dette er en bred oppgave hvor studentene kan vise at de behersker sentrale deler av pensum som listet opp under. De som har fulgt godt med i media på rapporter om COVID-19 kan bruke den innsikten og koble den mot pensum. Det er mange måter og gjøre det på og ikke mulig å gi en «fasit» på det her.

Aktuelle pensumartikler som studentene bør/kan trekke på er:

@Leach, M., J. Rockström, P. Raskin, I. Scoones, A. C. Stirling, A. Smith, J. Thompson, E. Millstone, A. Ely, E. Arond, C. Folke, and P. Olsson. (2012): Transforming innovation for sustainability. *Ecology and Society* 17(2): 11.

Skriver om å tilpasse innovasjoner til behovet for omfattende samfunnsendringer i retning en sterk transformasjon i retning bærekraft. Mange eksempler fra Globalt Sør der innovasjoner er tilpasset lokale samfunnsmessige behov.

@Leismann, K. et al. (2013): Collaborative consumption: Towards a resource-saving consumption culture. *Resources* 2: 184-203.

Presenterer framveksten av ulike delingsøkonomier med vekt på å redusere det absolutte materialforbruk. Tyskland må redusere dette forbruket med over 90% for å være bærekraftige. Faktor 4 og 10 fra 1990-tallet beskrives. Bruke og ikke eie er mantraet. Tekstiler, verktøy og kjemikalier (Business til business) er eksempler og det presenteres kalkyler for hvor mye ubrukt kapasitet disse

produktene har når de bare brukes av eier.

@Moore, M.L. and Riddell, D.J. (2015). Scaling out, Scaling up, Scaling deep: Advancing systemic social innovation and the learning processes to support it. Technical report

Paperet beskriver hvordan en kan skalere opp sosiale innovasjoner i bredde og dybde. Skalere opp henspeiler på å påvirke lovverket og politikk. Skalere ut betyr å nå flere, Skalre i dybden betyr å påvirke kulturelle røtter og holdninger.

Sentralt for denne oppgaven. Kan kobles med SOIS – Sustainable oriented innovation systems (Pegels et.al)

@Sahakian, M. (2013): Complementary currencies: What opportunities for sustainable consumption in times of crisis and beyond? Sustainability: Science, Practice and Policy 10(1): 4-13.